

Aan directeur en bestuur van het Nederlands Bijbelgenootschap,
t.a.v. dr. Matthijs de Jong

Van European Society of Women in Theological Research, Nederland
en Oecumenische Vrouwensynode

Amsterdam, 10 februari 2021

Geachte heer De Jong, geacht bestuur van het Nederlands Bijbelgenootschap,

Namens de Nederlandse afdeling van de European Society of Women in Theological Research (ESWTR) en de Oecumenische Vrouwensynode (OVS) willen wij met deze brief ons ongenoegen kenbaar maken ten aanzien van uw besluit met betrekking tot (de verwijzing naar) de Godsnaam in de nieuwste versie van de NBV.

Als Nederlandse afdeling van een netwerk van vrouwelijke academici, die Europawijd werkzaam zijn op het gebied van theologie en religiewetenschappen, ervaren wij het vasthouden aan de vertaling van het tetragrammaton met 'de HEER' en de herinvoering van de 'eerbiedskapitaal' als een klap in het gezicht van het baanbrekende feministisch-exegetische werk dat in de afgelopen decennia op dit gebied heeft plaatsgevonden.

Bij het vertaalproject voor de NBV2004 streefde men ernaar zoveel mogelijk inclusief taalgebruik te hanteren en waar mogelijk af te zien van taalgebruik dat met name vrouwen buitensloot. We constateren nu dat u voor de NBV21 kiest voor het versterken van het patriarchale karakter van (de verwijzing naar) God/de Godsnaam door het extra en vooral onnodig benadrukken van de masculiene taal van de bijbelschrijvers door middel van het van een hoofdletter voorzien van het mannelijk persoonlijk voornaamwoord. Op basis van taalkundige, exegetische en uitlegkundige argumenten zien wij hier geen enkele reden voor. Voor veel vrouwen binnen kerk en theologie betekent deze keuze een stap achteruit in een lang gevoerde strijd om als gelijkwaardig en als evenbeeld van God te worden beschouwd. Dat God blijkbaar een Hij is, wordt in de toekomst niet te missen. En dat is een gemiste kans voor de NBV21.

Naar onze mening is de door u gemaakte keuze met de huidige kennis op het vakgebied van de exegetische en de hermeneutiek onvoldoende wetenschappelijk verantwoord en had ook onder gebruikers van de Nieuwe Bijbelvertaling een wetenschappelijk verantwoorde steekproef moeten plaatsvinden om het draagvlak voor deze beslissing tot herinvoering van de 'eerbiedskapitaal' te toetsen.

Het inzicht dat de voorvechtster van feministische theologie, Mary Daly, in 1973 verwoordde, heeft nog niets aan geldigheid verloren. 'If God is male, then the male is God.' Inmiddels zijn er talloze studies verschenen die de trieste en schadelijke gevolgen van een patriarchaal Godsbeeld en het doorgeven daarvan voor voornamelijk vrouwen in kerk en samenleving hebben aangetoond.

Vanwege bovenstaande argumenten verzoeken we u met klem de door u genomen beslissing alsnog te herzien.

In afwachting van uw reactie,

met vriendelijke groet,

namens de Nederlandse afdeling van de ESWTR,

Dr. Gé Speelman,
universitair docent godsdienstwetenschappen aan de Protestantse Theologische Universiteit
en contactvrouw van de ESWTR Nederland,
Prof. dr. Manuela Kalsky,
bijzonder hoogleraar Edward Schillebeeckx leerstoel voor Theologie en Samenleving aan de
Vrije Universiteit,
Prof. dr. Heleen Zorgdrager,
hoogleraar Systematische Theologie en Genderstudies aan de Protestantse Theologische
Universiteit,

namens het bestuur van de Vrouwensynode,

Drs. Fieke Klaver
Ds. Margriet van de Bunt
Dr. Tanja van Leeuwen
Drs. Wil Fransen
Ds. Rebecca Onderstal